1845. No. 82.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 14 OCTOBER.

De GEDEPUTEERDE STATEN van *Vriesland*,

Brengen ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat ten gevolge der door Hun Edel Groot Achtbaren, de Heeren Staten van de Provincie Vriesland, noodig geoordeelde, en door Zijne Majesteit bij Hoogstdeszelfs besluit, van den 7 September 1845, no. 30, goedgekeurde wijziging der Slotbepaling van artikel 1 van het bij Koninklijk besluit van den 15 December 1828, no. 20, goedgekeurde Tarief van Tol en Doorvaartgelden aan de *Lindesluis*, gezegde bepaling, luidende:

Zullende alle deze Tol- en Doorvaart-Gelden, van Zons-onder- tot Zons-opgang dubbel wezen.

Alsnu is vervangen door de volgende:

Zullende alle deze Tol- en Doorvaart-Gelden van Zons-onder- tot Zons-opgang dubbel wezen, met dien verstande evenwel, dat in die gevallen, wanneer de Sluis, gesloten zijnde, na Zons-ondergang wordt geopend, de Schepen, welke door die sluiting zijn opgehouden geworden, voor enkel Schutgeld kunnen doorvaren;

Zullende overeenkomstig deze gewijzigde bepaling de in het bedoelde Tarief vastgestelde Tol- en Doorvaartgelden voortaan geheven worden.

Leeuwarden, den 23 September 1845.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
VAN SIJTZAMA.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Griffier der Staten,
J. SCHIK.

NOTIFICATIE.

De GEDEPUTEERDE STATEN van *Vriesland*,

brengen ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat door Hun Edel Groot Achtbaren, de Heeren Staten van de Provincie, vastgesteld en door Zijne Majesteit den Koning, bij Hoogstdeszelfs Besluit, van den 7 September 1845, no. 248, is goedgekeurd het navolgende

REGLEMENT, *ter voorkoming en blussching van brand in de Gemeenten ten platten Lande, in de Provincie* Vriesland.

EERSTE AFDEELING.

Bepaling ter voorkoming van brand.

Art. 1. De gevels en zijdkanten van woonhuizen, schuren, stallen, loodsen en diergelijke, tot de zamengetrokkene gebouwen of de kom der Gemeente behoorende, en van andere gebouwen op minder dan 10 ellen afstands gescheiden, zullen, voor zoo verre zij aan de straten of wegen uitkomen, mitsgaders de scheidingen tusschen voormelde gebouwen, moeten worden gemaakt van steen, en met zoodanige metselspecie, als, naar den aard der gebouwen, voor de veiligheid van personen en eigendommen ter beslissing van het Plaatselijk Bestuur noodzakelijk zal worden geoordeeld.

De daken der voorschrevene gebouwen zullen moeten worden gemaakt van leijen, pannen of andere harde niet brandbare materialen, met uitzondering alleen van die van zoodanige schuren, waarvan de muren of wanden ter hoogte van 4 ellen uit den grond zijn opgetrokken.

Art. 2. Voorschrevene thans bestaande gevels, zijdkanten, scheidingen en daken, die niet overeenkomstig bovenstaand artikel mogten zijn vervaardigd, zullen kunnen blijven bestaan, doch zullen dezelve niet mogen worden vernieuwd, of eenige buitengewone herstelling van aanbelang mogen ondergaan, dan na daartoe speciaal verleend consent van het Plaatselijk Bestuur, behoudens beroep van de belanghebbenden, welke zich door deszelfs beslissing mogten bezwaard vinden, aan Gedeputeerde Staten.

Art. 3. Geen vuur zal mogen gestookt worden, dan in daartoe bekwame stookplaatsen of schoorsteenen gemetseld met behoorlijke metselspecie, en naar behooren opgetrokken.

Art. 4. In de schoorsteenen zullen geene bindten, balken of ribben mogen ingemetseld worden, al waren die ook met blik, ijzer of lood bekleed.

Art. 5. De platen van haardsteden op bovenverdiepingen van een gebouw zullen op gewelven van steen moeten rusten, en in geenen deele op bindten of balken.

Art. 6. In eenen gemeenen muur mogen de bindten, komende tegen een haardstede of schoorsteen van den buurman, niet dieper worden gelegd dan op de helft of in het hart van den muur, zullende de gene, die tegen eenen gemeenen muur een haardstede of schoorsteen zal maken, gehouden zijn te zorgen, dat de bindten van des buurmans huis, ten minsten door een half steen metselwerk, van de te stellen schoorsteen worden gescheiden.

Art. 7. Het is uitdrukkelijk verboden in eenigen nieuwlings opgebouwden schoorsteen vuur te ontsteken, voor en aleer de eigenaar de visitatie daarvan aan het Plaatselijk Bestuur zal hebben verzocht, en de goede staat daarvan zal zijn gebleken, zullende de opneming van de zijde van het Plaatselijk Bestuur moeten geschieden binnen *acht* dagen nadat de visitatie zal zijn aangevraagd.

Art. 8. Alle ambachtslieden of zoodanige andere personen, die zich met het vegen van schoorsteenen zouden willen bezig houden, zijn verpligt van alle schoorsteenen, welke hun zullen blijken niet overeenkomstig de bepalingen van dit reglement te zijn gemaakt of anderzins gevaar van brand op te leveren, bij aldien de gebreken niet dadelijk worden hersteld, aanstonds kennis te geven aan het Hoofd van het Plaatselijk Bestuur; gelijk ook aan alle timmerlieden en metselaars wordt verboden eenige schoorsteenen of ander timmer- of metselwerk te maken, strijdig met de bepaling van dit reglement.

Art. 9. De Ingezetenen zijn verpligt tot het schoon houden en doen vegen der schoorsteenen en stookplaatsen.

Tweemaal in het jaar zullen daarop, door het Plaatselijk Bestuur, inspectiën worden gedaan, waarvan ten minsten acht dagen te voren aan de Ingezetenen zal worden kennis gegeven.

Art. 10. De voorschrevene inspectiën en visitatiën der stookplaatsen en schoorsteenen bij de Ingezetenen zullen niet mogen worden belemmerd.

Art. 11. Iemand welke tot de uitoefening zijns bedrijfs vuur gebruiken moet, zal geene ovens, eesten of andere stookplaatsen, onder welke benaming ook, mogen daarstellen, dan nadat alvorens de toestel zijner vuurplaats, door de daartoe bevoegde beambten, zal zijn goedgekeurd, en bevonden zal zijn, dat uit derzelver constructie geen gevaar voor brand te vreezen is.

Art. 12. Geene vergaarbakken voor asch en vuilnis zullen mogen aangelegd of gebruikt worden, dan op zoodanige plaatsen en wijze, als het Plaatselijk Bestuur zal oordeelen buiten eenig gevaar te kunnen geschieden; in dezelve zal, evenmin als op eenige andere plaats noch op de straten en wegen, heete asch mogen geworpen worden.

Art. 13. Geene ongebluschte kalk zal in eenig gebouw mogen worden bewaard of geborgen, dan op zoodanige plaatsen, welke met speciaal consent van het Plaatselijk Bestuur daartoe worden geadmitteerd.

Art. 14. Brandstoffen, als turf, kolen, hout, enz., zal niemand vermogen te leggen binnen zes palmen afstands van eenige eesten, smidsen of andere vuurplaatsen, gelijk ook niet binnen drie palmen afstands van schoorsteenpijpen.

Art. 15. Het is verboden bij het vlas- of hennip-braken of hekelen, in de hekelhuizen of plaatsen, waar vlas of hennip ligt, anders licht te gebruiken dan in eene beslotene lantaarn.

Art. 16. Het is verboden, eenig vlas om den haard of in den schoorsteen te droogen.

Art. 17. Bij het lossen, laden, of verwerken van ligt brandbare goederen zal nimmer tabak mogen worden gerookt, terwijl niet anders dan met pijpen van een dopje voorzien zal mogen worden gerookt op de straten, achterwegen, dijken en erven, langs de zamengetrokken huizen of den ring der Gemeente loopende, of tot dezelve behoorende.

Art. 18. Niemand zal vermogen eenige gedoofde kolen, houtskolen of uitgebrande doppen en zaagsel te leggen of houden in tonnen, manden of dergelijke, maar zal een ieder verpligt zijn tot berging van dezelve te gebruiken steenen, koperen, ijzeren of diergelijke potten van harde stoffen, met deksels van steen, koper of diergelijke voorzien.

Art. 19. Ten einde onverwachte ontvonking van uitgebrande doppen en zaagsel voor te komen, zullen alle de gene, welke doppen of zaagsel uitbranden, niet vermogen eenige van dezelve uit te branden des namiddags.

Art. 20. Geene pijpen van haarden of kagchels mogen door een houten beschot geleid worden, dan niet voldoende voorzorg ter beoordeeling van het Hoofd van het Plaatselijk Bestuur.

Art. 21. In gebouwen, dienende tot magazijnen of bergplaatsen van hooi, stroo, even zeer als van andere ligt ontvlambare stoffen, zal geen vuur mogen gebezigd worden.

Art. 22. Geen kuipers vaatwerk zal in de schoorsteenen mogen worden gedroogd indien dezelve niet ten minsten de wijdte hebben van een el; de kuipers moeten, bij het heten van vaatwerk, bij zich hebben een ton met water en een dweil, en mogen geene duigen, bodemstukken of eenig ander houtwerk, bij het eindigen van hun werk, laten liggen of zetten in hunne schoorsteenen.

Art. 23. De kuipers en brouwers mogen hun vaatwerk op de straten of wegen niet heten, na zonsondergang en voor zonsopgang of in sterken wind, noch op eenige andere plaatsen, dan voor hunne brouwerijen of woningen, zelfs niet voor andere huizen, loodsen of schuren, die zij in eigendom of huur bezitten.

Art. 24. Wanneer bij inspectie, door of van wege het Plaatselijk Bestuur gedaan, het hooi in den stapel of schuren bevonden wordt door broeijing voor brand te kunnen doen vreezen, zal hetzelve, op daartoe gegeven last, dadelijk moeten worden verwerkt.

Art. 25. Binnen den bebouwden ring der Gemeente zullen geene vuurwerken afgestoken en geene geweeren of pistolen afgeschoten mogen worden, dan met speciaal consent van het Plaatselijk Bestuur.

Art. 26. Niemand zal, (behalve in daartoe, overeenkomstig bestaande verordeningen, behoorlijk opgerigte fabrijken) binnen eenig huis, schuur, loods of ander gebouw, olie, teer of dergelijke ligt brandbare stoffen mogen koken, maar dit moeten doen ten minsten 25 Nederlandsche ellen buiten de gebouwen tot den ring van de plaats behoorende.

Art. 27. Geene hoopen of stapels van hooi, stroo, ongedorschte granen en diergelijken zullen op de erven, tot de zamengetrokkene huizen of de kom der Gemeente behoorende, mogen worden gesteld, op eenen afstand van minder dan *vijf* ellen van de straten of wegen, behoudens de bevoegdheid der Plaatselijke Besturen, om aangaande het stellen van zoodanige hoopen of stapels in de nabijheid van gebouwen, met in achtneming van het bepaalde bij art. 158 der Grondwet, meer beperkende verordeningen daar te stellen, welke in het belang der Gemeente noodig mogten worden geoordeeld.

TWEEDE AFDEELING.

Voorzorgen tot het in bekwamen staat hebben der middelen benoodigd ter blussching van brand.

Art. 28. De Plaatselijke Besturen zullen zoo veel mogelijk zorgen, dat in hunne Gemeente ééne of meer volledige brandspuiten met al derzelver toebehooren en de noodige emmers, brandladders, lantaarns, haken en gereedschappen voorhanden zijn.

Art. 29. Het Plaatselijk Bestuur zorgt dat de brandspuiten, in de Gemeente aanwezig, in goeden en bruikbaren staat worden gehouden; en dat de noodige reparatiën en vernieuwingen tijdig aan dezelve worden gedaan.

Art. 30. Het Plaatselijk Bestuur zorgt dat binnen de Gemeente, in de haven, kanalen, publieke wateren, putten of vaten, bij vriezend weder, behoorlijke bijten aanwezig zijn, en dat die dagelijks, des noods twee of drie malen, worden open gehouden.

Art. 31. Tweemaal 's jaars zal, ten overstaan van het Hoofd van het Plaatselijk Bestuur, of van een lid uit den Gemeente-Raad, daartoe benoemd, eene openbare oefening met de brandspuit plaats hebben en bij die gelegenheid de spuit, blusch- en brandgereedschappen, met alles wat daartoe behoort, worden in oogenschouw genomen, om het noodige daaraan te doen herstellen, van al hetwelk een proces-verbaal zal worden opgemaakt, hetwelk in de archiven van het Plaatselijk Bestuur zal worden gedeponeerd.

Art. 32. Na de eerste dezer jaarlijksche inspectiën zal de na te noemen brandmeester, binnen 14 dagen, aan het Plaatselijk Bestuur, met eene raming van kosten opgave doen van alles wat tot het in behoorlijke orde brengen der onder zijn opzigt staande spuit of spuiten en brandgereedschappen benoodigd is.

Art. 33. Van ieder brandspuithuisje, alsmede van zoodanige andere plaatsen waar brand- of bluschgereedschappen bewaard worden, zullen zoo veel sleutels aanwezig moeten zijn, als in het belang van de dienst noodig zal geoordeeld worden, en zal in allen gevallen één dier sleutels onder het Hoofd van het Plaatselijk Bestuur, één onder den na te noemen brandmeester, en één onder den brandspuitmeester berustende zijn.

Art. 34. Op plaatsen, waar weinig of geen water is, en zulks maar eenigszins kan gebeuren, zullen, door de zorg van het Plaatselijk Bestuur, bij de invoering van het Reglement, putten gegraven worden, ten einde door aanvoer van water in cas van brand te kunnen blusschen.

DERDE AFDEELING.

Personen tot het aanwenden van de middelen ter blussching van den brand geaffecteerd, en oefening derzelve personen.

Art. 35. In iedere Gemeente zal een brandmeester en de noodige onderbrandmeesters, en voor ieder spuit een brandspuitmeester door den Gemeente-Raad, worden benoemd, waartoe bij voorkeur zullen genomen worden de bekwaamste en achtingswaardigste ingezetenen, zoo veel mogelijk in den bebouwden ring der plaats, of in de nabijheid der bewaarplaatsen der spuiten wonende, en zal, bij de benoeming der brandspuitmeesters, bijzonder de keuze worden bepaald op de Metselaars-, Timmermans- en Loodgietersbazen.

De brandmeester zal belast zijn met het geven van alle orders en bevelen bij den brand, tot regelmatige bewerking der brandspuiten enz., het doelmatig gebruik der brandbluschmiddelen, de berging der goederen, en het nemen der noodige voorzorgen, waarin de onderbrandmeesters denzelven bijstaan, of hem bij afwezigheid vervangen, terwijl de brandspuitmeester bijzonder zal belast zijn met het toezigt over de spuit en het geven van orders aan de geaffecteerden aan de brandspuiten, ten gevolge der door den brandmeester of onderbrandmeesters gegevene bevelen.

Art. 36. De verdere bepaling omtrent het materieel der brandspuiten en het personeel der aan dezelve geaffecteerde personen, zal in iedere Gemeente bij een Plaatselijk Reglement worden vastgesteld, waarvan, overeenkomstig art. 26 van het Reglement van Bestuur ten Platten Lande, een afschrift aan Gedeputeerde Staten zal worden toegezonden; voor de geaffecteerden aan de brandspuiten zullen zoo veel mogelijk, ambachtslieden worden genomen.

Art. 37. De geaffecteerden aan de brandspuiten zullen, op daartoe meest gepaste oogenblikken, van tijd tot tijd, in de behandeling van de spuit geoefend worden, en ieder derzelve zijne vaste bestemming hebben, ten einde, ingeval van brand, geen tijd verloren ga, en de aan te wenden hulp met orde worde toegebragt.

Zij zullen zoo wel bij deze bijzondere, alleen in bijwezen der in art. 35 genoemde beambten te houden, oefeningen, als bij de openbare, die ten overstaan van het Hoofd des Plaatselijken Besturs of van een daartoe benoemd Lid uit den Gemeente-Raad, volgens art. 31, plaats hebben, steeds, na vooraf gegane tijdige aanzegging, op het bepaalde uur tegenwoordig moeten zijn.

Art. 38. Boven de deur van den brandmeester, van den onderbrandmeester en van den brandspuitmeester zal, ten koste van het Plaatselijk Bestuur, een bord worden gesteld, waarop hunne kwaliteit zal geplaatst zijn.

Art. 39. De brandmeester en onderbrandmeesters, de brandspuitmeesters en verdere geaffecteerden aan de brandspuiten zullen bij brand, bij het beproeven en inspecteeren der brandspuiten en bij het houden der oefeningen, zich door het dragen van een door het Plaatselijk Bestuur te bepalen en te bekostigen onderscheidingsteeken doen onderkennen.

VIERDE AFDEELING.

Verpligtingen bij het ontstaan van brand en bepalingen omtrent het blusschen van denzelven.

Art. 40. Hij, die het eerste kennis geeft van eenen ontstanen brand, zoo wel aan het Plaatselijk Bestuur, den brandmeester en den bestuurder der brandspuit, als aan de naaste buren, zal, indien hij noch eigenaar noch bewoner is van het huis waar de brand ontstaat, eene premie ontvangen, waarvan het bedrag naar gelang van omstandigheden door het Plaatselijk Bestuur onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten, zal worden bepaald.

Art. 41. Bij het ontstaan van brand zal het Hoofd van het Plaatselijk Bestuur of bij deszelfs afwezigheid buiten den bebouwden ring der plaats, de

brandmeester hetzij door het kleppen der klok, het roeren der trom, of op eenige andere wijze, aan een ieder daarvan doen kennis dragen.

Art. 42. Indien de brand bij nacht en donker weder ontstaat, zullen alle ingezetenen, in den bebouwden ring der Gemeente wonende, een brandend licht voor hunne ramen stellen of eene lantaarn met eene brandende kaars uithangen, om de straat te verlichten.

Art. 43. De naaste geburen en zodanige anderen van welke het Hoofd van het Plaatselijk Bestuur, of de directie hebbende bij den brand, dit zullen vorderen, zullen verpligt wezen, om, indien de plaats waar de brand is ontstaan, op geene haven of gracht gelegen is, gedurende den brand de grootste tobbe of ton in hun bezit voor derzelver deuren te plaatsen en die gestadig vol water te houden.

Zullende wijders alle ingezetenen der Gemeenten verpligt zijn, op requisitie van den brandmeester, het water in derzelver regenbakken, welputten, vijvers, enz. beschikbaar te stellen en den toegang daartoe te verleenen.

Art. 44. Alle personen, aan de brandspuiten geaffecteerd, zullen dadelijk op het vernemen van ontstanen brand zich naar de bewaarplaats van de spuiten, waartoe zij behooren, begeven, ten einde dezelve ten spoedigsten naar de plaats van den brand te vervoeren.

Art. 45. Geene der opgemelde beambten en geaffecteerden aan de brandspuiten zullen zich van hunne posten mogen verwijderen, of zich gedurende hunne dienst buitensporigheden veroorloven, maar ieder op hunne plaats moeten blijven en promptelijk aan de hen gegevene bevelen gehoorzamen.

Art. 46. Ingeval van nood zullen al de op- en ingezetenen, zoo veel mogelijk, tot het blusschen moeten de hand leenen, en de bevelen die hun, ten dezen opzigte, door of van wege het Plaatselijk Bestuur worden gegeven stiptelijk gehoorzamen.

Art. 47. Niemand der geburen van het huis waar de brand woedt zal aan de beambten bij het brandwezen den toegang door deszelfs huis mogen weigeren, noch mogen beletten, dat, zulks door hen, die bevoegd zijn deswege te beslissen en bevelen te geven, onvermijdelijk noodig geoordeeld wordende, de slangen door hetzelve worden gelegd.

Art. 48. De nabij gelegen gebouwen, huizen en goederen, voornamelijk die, welke door den wind het meest aan den brand zijn blootgesteld, zal men, zoo veel mogelijk, trachten te bewaren, door dezelve nat te houden, met natte zeilen te dekken, als anderzins.

Art. 49. De brandhaken mogen niet worden gebruikt tot omver halen van daken, gevels, enz. zonder uitdrukkelijk bevel van het Hoofd van het Plaatselijk Bestuur, of die hem vervangt, en, bij deszelfs afwezigheid, van den directie hebbenden bij den brand.

Art. 50. De plaats, alwaar de brand ontstaan is, zal door de schutterij, de veldwachters of andere daartoe geschikte beambten, worden afgezet, ter voorkoming van dieverij, en opdat men de middelen tot blussching van den brand aangewend niet belemmere.

Art. 51. Nadat men de vlammen geheel is meester geworden, doch de verbrande voorwerpen nog smeulende zijn, zullen de spuit of spuiten met de daarbij behoorende manschappen aldaar tegenwoordig blijven, ten einde bij weder uitbarsting van de vlammen bij de hand te wezen, om water te geven, en wel zoo lang tot dat men zich van de geheele blussching kan verzekerd houden.

Art. 52. Een ieder onder wiens bewaring, ter gelegenheid van ontstanen brand, goederen zullen zijn gekomen, zal gehouden zijn daarvan binnen 24 uren behoorlijk aangifte te doen aan het Plaatselijk Bestuur.

Art. 53. Bij het ontstaan van brand zal de *naastbij zijnde* brandspuit, onverschillig of het pand, alwaar de brand ontdekt wordt, gelegen zij *in* of *buiten* de Gemeente tot welke die brandspuit behoort, dadelijk naar de plaats van den brand worden vervoerd. Doch zal, ingeval de hulp wordt aangebragt door eene brandspuit, welke niet behoort tot de Gemeente alwaar de brand is ontstaan, uit de Grietenij kas, onder welke de plaats van den brand gelegen is, eene billijke, des noods, ter moderatie van Gedeputeerde Staten te bepalen som, tot schadevergoeding worden betaald.

Art. 54. Voor zoo verre op de overtredingen der in dit Reglement gemaakte verordeningen geene uitdrukkelijke straf bij het Wetboek van Strafregt bereids is of nog verder zoude mogen worden vastgesteld, zullen de overtredingen, overeenkomstig de bepalingen bij art. 3 der Wet van den 6 Maart 1818, gestraft worden met eene geldboete van een tot *twaalf* gulden, en, ingeval van onvermogen, met eene gevangenisstraf van 1 tot 3 dagen.

Algemeene Bepalingen.

Art. 55. De overtredingen tegen dit Reglement zullen bij behoorlijk procesverbaal worden geconstateerd.

Deze processen-verbaal zullen, behalven door het Hoofd van het Plaatselijk Bestuur, kunnen worden opgemaakt door de veldwachters en policiebedienden der Gemeente, alsmede door de brandmeesters, in de gevallen waarin aan hen bij dit Reglement de oefening van eenig gezag is toegekend.

Art. 56. Door dit Reglement wordt ingetrokken en buiten werking gesteld, het, te dezer zake, door Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie gearresteerde en door den Koning, bij besluit van den 29 September 1828, no. 92, goedgekeurde, en bij besluiten van den 31 Augustus 1830, no. 128, en 1 Maart 1832, no. 98, gewijzigde Reglement.

Aldus gearresteerd door de Staten van *Friesland*.

Leeuwarden, den 15 Julij 1845.

(*get.*) VAN SIJTZAMA.
Ter ordonnantie van dezelven,
(*get.*) J. SCHIK.

Behoort bij Koninklijk besluit van den 7 September 1845, no. 248.
Mij bekend,
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJE.
Accordeert met het Origineel,
De Secretaris-Generaal,
bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) C. VOLLENHOVEN.
Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal,
(*get.*) C. VOLLENHOVEN.

En opdat deze kome ter kennis van een ieder, die daarbij belang heeft, zal dezelve worden gepubliceerd en geaffigeerd, ter plaats, waar men gewoon is, zulks binnen deze Provincie te doen.

Ter executie gelegd te *Leeuwarden*, den 23 September 1845.

VAN SIJTZAMA.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Griffier der Staten,
J. SCHIK.

NOTIFICATIE.

DE GEDEPUTEERDE STATEN van *Friesland*,

brengen ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat door Hun Edel Groot Achtbaren, de Heeren Staten van de Provincie, vastgesteld en door Zijne Majesteit den Koning, bij Hoogstdeszelfs Besluit, van den 7 September 1845, no. 248, is goedgekeurd het navolgende

REGLEMENT, houdende verbod om, in publieke of afgepaalde velden, in moerassen en op waterplassen, eijeren van eendvogels van allerlei soort, ganzen, kieviten, strand-kieviten, grietto's of schriesen, kemphanen, tureluurs of tjierken, wilsters, snippen en wulpen, na den laatsten April van elk jaar, te zoeken of te rapen.

DE STATEN van *Friesland*,

In aanmerking genomen hebbende, dat het van belang is, om, bij een Provinciaal Reglement, het zoeken of rapen van eijeren van eendvogels van allerlei soort, ganzen, kieviten, strandkieviten, grietto's of schriesen, kemphanen, tureluurs of tjierken, wilsters, snippen en wulpen, in publieke of afgepaalde velden, in moerassen en op waterplassen, na den laatsten April van elk jaar, te verbieden.

Gelet op Art. 144 van de Grondwet;

Gelet wijders op de wet van den 6 Maart 1818, (Staatsblad no. 12) omtrent de straffen tegen de overtreders van algemeene verordeningen uit te spreken, of bij Provinciale of Plaatselijke Reglementen vast te stellen:

Hebben gearresteerd het navolgende Reglement:

Art. 1. Het is verboden om, in publieke of afgepaalde velden, in moerassen en op waterplassen, eijeren van eendvogels van allerlei soort, ganzen, kieviten, strandkieviten, grieto's of schriesen, kemphanen, tureluurs of tjierken, wilsters, snippen en wulpen, na den laatsten April van elk jaar, te zoeken of te rapen.

Art. 2. Elke overtreding van dit verbod zal worden gestraft met eene geldboete van *drie* tot *twintig* Gulden, en, ingeval van onvermogen, met eene gevangenis van *een* tot *drie* dagen.

Art. 3. De overtredingen zullen worden geconstateerd door de veldwachters, policiebedienden en de opzieners van de Jagt, welke daarvan bij behoorlijk proces-verbaal, zullen doen blijken. Deze processen-verbaal worden opgezonden aan de Ambtenaren bij art. 21 van het wetboek van Strafvordering genoemd op de wijze daarbij voorgeschreven.

Art. 4. De boeten zullen bekeeren ten voordeele van de veldwachters, policiebedienden of opzieners van de Jagt, die de overtredingen hebben geconstateerd.

Art. 5. Door dit Reglement wordt ingetrokken en buiten werking gesteld het, te dezer zake, door Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie gearresteerde en den Koning, bij besluit van den 23 April 1841, no. 69, goedgekeurd Reglement.

Aldus gearresteerd door de Staten van *Friesland*.

Leeuwarden, den 15 Julij 1845.

(*get.*) VAN SIJTZAMA.
Ter ordonnantie van dezelven.
(*get.*) J. SCHIK.

Behoort bij Koninklijk Besluit van den 7 September 1845, no. 248.
Mij bekend,
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJE.
Accordeert met het Origineel,
De Secretaris-Generaal,
bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) C. VOLLENHOVEN.
Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal,
(*get.*) C. VOLLENHOVEN.

En op dat deze kome ter kennis van een ieder, die daarbij belang heeft, zal dezelve worden gepubliceerd en geaffigeerd, ter plaatse, waar men gewoon is, zulks binnen deze Provincie te doen.

Ter executie gelegd te *Leeuwarden*, den 23 September 1845.

VAN SIJTZAMA.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Griffier der Staten,
J. SCHIK.

BEKENDMAKING.

De nieuw aangelegden groote weg van *Sneek* naar de *Lemmer* thans, uitgenomen een kort gedeelte onder *Tjerkgaast*, geheel bevloerd en met deszelfs aanhooren, als bruggen, enz. afgemaakt zijnde, zal alzoo voor het gedeelte van af *Sneek* tot *Tjerkgaast* met Vrijdag den 17 dezer, voor de publieke en algemeene passagie open gesteld worden, en tevens aan de respective Tolboomen de volgens Koninklijk besluit van 29 October 1833, (Staatsblad no. 59) vastgestelde en verschuldigde Tolgelden worden ingevorderd; — kunnende het gedeelte weg van af *Tjerkgaast* tot de *Follegasloot* nog niet bereden worden, zullende hiertoe de oude wegen over *St. Nicolaasga* en *Doniaga*, moeten worden gevolgd, om van de *Follegasloot* het reeds vroeger opengestelde gedeelte Straatweg tot de *Lemmer* te volgen.

Leeuwarden, den 13 October 1845.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,
VAN SIJTZAMA.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 10 October 1845, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 9,91.
Van de *Rogge* per last . . . . » 236,25.

Leeuwarden, den 13 October 1845.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,
VAN SIJTZAMA.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den* 6 *October*. Naar men verneemt, is er sprake om een groot roomsch-katholijk genootschap op te rigten, welks medeleden zich tot bepaalde jaarlijksche bijdragen zouden verpligten; uit deze bijdragen zoude een fonds tot ondersteuning van schrijvers, die een vastgesteld inkomen trekken, en aanspraak op pensioen erlangen zouden, en tot het oprigten eener groote roomsch-katholijke *Zeitung* worden ingesteld. De hoofdzetel van dit genootschap zoude in de hoofdstad van een Zuid-Duitschen staat gevestigd worden. Als de plaats, waar het voorgenomen dagblad verschijnen zoude, noemt men Mentz. Voor deze dagblad-onderneming zoude reeds door adellijken aan den Nederrijn eene deelneming ten bedrage van 20,000 guldens zijn verzekerd geworden.

— Naar men verneemt is de formele stichting eener Duitsch-katholijke gemeente in Mentz te verwachten. Dit zelfde zoude ook spoedig in verscheidene steden van het hertogdom Baden het geval worden, alwaar zich dergelijke vereenigingen nu reeds in Mannheim, Heidelberg en Pforzheim gevormd hebben. Het verschijnen van den reformator *Ronge* in het zuidwestelijk Duitschland heeft, en dit is niet te miskennen, met eene wezenlijk electrieke kracht gewerkt, en de gemoederen aangegrepen.

— Gisteren in den laten avond kwamen hier verscheidene koeriers uit Italie en Weenen aan. De tijding van het uitbarsten eener formele revolutie in een gedeelte van den kerkelijken staat medebrengende. Den 23 September brak de volksbeweging in Rimini los. Bij een ballonspel, eene lievelings-vermakelijkheid in geheel Italie, gaf een schot het sein; gewapende benden ontwapenden de militairen, maakten zich meester van de regeringsgebouwen en van de openbare kassen, en namen, bijgestaan door een deel der bezetting, hetwelk zich aan de insurgenten aansloot, al de officieren gevangen, die in de gevangenissen gezet werden; uit welke men reeds terstond bij den aanvang de gevangenen bevrijdde. Vele Zwitsersche soldaten, die op de oproerlingen vuur gaven, vielen ten wraakoffer der factionisten. Onmiddellijk werd door de opstandelingen eene zoogenaamde *voorloopige regering* ingesteld. — Volgens de over Weenen ontvangen berigten was bij het vertrek der jongste mededeelingen de opstand in Rimini nog niet gedempt. Men geloofde er echter, met een' der eerstvolgende koeriers reeds het berigt der onderdrukking van het oproer te mogen verwachten; reeds was een sterk Oostenrijksch troepenkorps in het gebied van den Pauselijken Staat binnengerukt, en trok tegen Rimini op, werwaarts ook van den anderen kant een uit 1000 man bestaand detachement der Zwitsersche troepen, welke in Pauselijke soldij staan, opmarcheerde. De tijding der volksbeweging in Rimini kwam des morgens van den 26sten in Rome aan. Men was des te meer verrast, van deze zijde een zoodanig berigt te ontvangen, daar men, ten gevolge van vroeger door de Fransche regering gedane waarschuwingen, de meening gekoesterd had, dat de factionisten eene landing op de kust der Middellandsche Zee van uit Corsika voorgenomen hadden.

— Een brief uit Rome dd. 30 September van de voorvallen te Rimini sprekende, zegt, dat deze gebeurtenis, ofschoon men wist, dat het Pauselijk gezag in die stad was hersteld, evenwel eene algemeene neerslagtigheid had verwekt en de Pauselijke regering in eene moeijelijke positie had gebragt. Den 29sten des avonds hadden tien kardinaals bij den Paus over dit treurig voorval beraadslaagd.

— De Italiaansche Staten worden tegenwoordig met vlugschriften overstroomd, welke, vermoedelijk, meestens uit Maltha voorkomen, en waarin, met verwijzing op de Nieuwe Kerk in Duitschland, de Italianen opgeroepen worden, zich van de Pauselijke hierarchie af te scheiden, en zich in eigene kerkgemeenten te vormen.

ENGELAND.

LONDEN, *den* 8 *October*. Prins *Albert* is in zoo ver hersteld dat hij weder te paard kan uitrijden. In de tweede week der volgende maand denken hij en de Koningin, den marquis *van Salisbury* op Hatfieldshouse te bezoeken.

— Een der dagbladen zegt dat de Koningin zich andermaal in gezegende omstandigheden bevindt, en dat dus de Koninklijke familie denkelijk in Maart of April des volgenden jaars met een nieuw lid vermeerderd zal worden.

— Het getal brieven, laatstleden Zaturdag met de West-Indische maal naar het algemeen postkantoor alhier ter verspreiding overgebragt, bedroeg ongeveer tachtig duizend.

— Onder de Oranjelieden in het noorden van Ierland heerscht groote verdeeldheid, dewijl sommigen het oude stelsel dier partij in zijne volle kracht hernieuwd willen zien, terwijl anderen zich met eene Protestantsche vereeniging zouden vergenoegen.

— De ramp, den Franschen in de Afrikaansche provincie Oran overgekomen, geeft heden aan onzen *Times* de stof tot een allerscherpst artikel tegen hun gedrag in Algerie. Ons blad stelt den aanleg en het doel der onderneming tegen de Algerijnen zoo als die onder *Karel X* begonnen was, tegenover aan hetgeen zij onder de tegenwoordige regering van Frankrijk geworden is. »Toen", zegt het ten slotte van zijn artikel, »toen was Frankrijk de ridderlijke held, de Arabier de draak uit het sprookje; thans zijn zij beide het monster gelijk geworden. In Europa's oogen is het een wanhopige en bloedige worsteling geworden tusschen twee rassen, die met elkander in de barbaarschheid hunner oorlogsvoering wedijveren; met uitzondering alleen, dat de zwakkere en minbeschaafde

partij in list het evenwigt poogt te houden, tegen de ontzetting wekkende onmenschelijkheden der sterkere. De aanschouwers zijn begonnen, hunne oogen van de gedurige opvolging der afschuwelijkheden af te wenden; zij hebben reeds alle berekening der wisselkansen verloren. Er is geen zedelijk belang meer in het drama of liever in den almanak der gruweldaden. De dichter is verontwaardigd, de geschiedschrijver verbijsterd. De strijd zinkt weg tot het belang en de waardigheid van een gevecht tusschen sperwers en kraaijen. Het eenige, dat wij zeggen kunnen is, dat de kampvechters elkander volkomen waardig zijn. Noch liefde, noch menschelijkheid, noch eenig ander gevoel van natuur, godsdienst of beschaving gaat tusschen hen te loor. *Abd-el-Kader* is een gepast en geëigend vijand voor maarschalk *Bugeaud* en *Diemmaa Chazaouet* eene geschikte wedervergelding voor de bergholen van Dahra. De kinderen *Ismaëls* vinden den geesel, zoo niet de dwangketen hunner noodlottige zwerftogten, en Frankrijk heeft in hen de wederpartij gevonden hunner niet min algemeene vijandigheid.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 8 October.* Bij gelegenheid van 's Konings verjaardag op eergisteren, moest op de tegenwoordige Koninklijke verblijfplaats een groot concert gegeven worden, hetwelk echter geen voortgang heeft gehad, uithoofde van de droevige tijdingen, welke uit Algerie ontvangen waren

Deze berigten zijn van zoodanig gewigt geoordeeld, dat de raad der ministers dadelijk buitengewoon bijeen is geroepen, en dat in deze vergadering is besloten, vooreerst, om de krijgsmagt van 80,000 man, thans reeds op den Afrikaanschen bodem vereenigd, met nog 12,000 man te versterken, en ten tweede, om den maarschalk *Bugeaud* te gelasten, zich onverwijld, in persoon, naar de westelijke provinciën te begeven, ten einde aldaar zoodanige maatregelen te nemen, als de omstandigheden zullen vereischen.

De troepen, welke tot dat einde naar Algerie zullen worden overgescheept, bestaan in zes regementen infanterie en twee regementen ruiterij. — Men verneemt, dat de maarschalk eigenhandige instructiën van den Koning zal erlangen, nopens hetgeen van hem, in de tegenwoordige omstandigheden, wordt verlangd.

— Men spreekt van het aanstaand vertrek des hertogs *van Aumale* naar Algerie, om de oproerige stammen te tuchtigen. Ook zoude de Prins *van Joinville* weder met eenige schepen op de kusten van Marokko gaan kruisen.

— De heer *Rivet*, ordonnans-officier van den maarschalk *Bugeaud*, is naar Algiers afgereisd, met depêches voor den Gouverneur-Generaal; men vermoedt dat die op de laatste gebeurtenissen in het westen der Kolonie betrekking hebben, waarbij van de vier honderd vijftig manschappen slechts tien hun leven hebben kunnen redden.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, *den 8 October.* Bij besluit van 5 October jl., no. 85, heeft Zijne Majesteit aan den minister van staat, benoemd gouverneur-generaal van Nederlandsch Indie, *J. J. Rochussen*, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van grootkruis der orde van het Zuider-kruis, hem door Z. M. den Keizer van Brazilie geschonken.

— Het *Staatsblad*, no. 56, behelst het volgende Koninklijk besluit:

Wij WILLEM II, enz.

Gezien Ons besluit van den 27 Maart 1845 (*Staatsblad* no. 13), betreffende eene algemeene uitloting van de toen nog tot een bedrag van *f* 59,835,200 overgeblevene vier en een half percents schuldbekentenissen, ten laste van het voormalige Amortisatie-Syndicaat, ter aflossing tegen opvolgelijk nader door Ons te bepalen tijdstippen:

In aanmerking nemende dat, zoo bij art. 8 van het aangehaald besluit, als bij onze latere besluiten van 13 en 27 April, 22 Mei, 9 Junij en 5 Julij dezes jaars, (*Staatsbladen* no. 16, 17, 24, 27 en 44) achtervolgens zijn aflosbaar gesteld 226 van de, teruitvoering van het eerst aangehaalde onzer bovenvermelde besluiten, door het lot aangewezene Reeksen, vertegenwoordigende een kapitaal van *f* 45,035,200, willende vaststellen het kapitaal der onderwerpelijke schuldbrieven, dat met den eersten November 1845 aflosbaar zal zijn.

Op de voordragt van onzen Minister van Financiën van 6 October 1845, no. $\frac{451}{350}$, *Geheim:*

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Op den eersten November 1845 zijn in geld aflosbaar, de schuldbekentenissen, begrepen in de vijf-en-twintig aan de beurt liggende Reeksen, welke bij de op den 31 Maart 1845 plaats gehad hebbende algemeene Loting zijn uitgetrokken, en alzoo een kapitaal uitmakende van *vijf millioen gulden.*

Met den eersten November 1845 is op de schuldbekentenissen, behoorende tot deze vijf-en-twintig Reeksen, geene rente meer verschuldigd.

Art. 2. De houders der krachtens het vorig artikel aflosbare schuldbekentenissen kunnen dezelve, vergezeld van al de onverschenen coupons, waarvan de eerste vervalt *den eersten April* 1846, ter aflossing aanbieden bij den Staatsraad, Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam.

Het kapitaal, met eene maand rente, wordt aan hen voldaan bij assignatie op de Nederlandsche Bank.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer tot narigt.

'sGravenhage, den 6 October 1845.

De Minister van Financiën, (*get.*) WILLEM.
(*get.*) van Hall.

Van den 9den. Door Zijne Majesteit zijn bij besluit van den 4 dezer, no. 176, geapprobeerd de navolgende beroepingen, uitgebragt door de kerkeraden der gemeenten hierna genoemd, als:

Van de hervormde gemeente van Over- en Neder-Asselt, onder de classis van Nijmegen, op *F. H. Moorrees*, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Zuid-Holland; van de hervormde gemeente te Schoonhoven, onder de classis van Gouda, op *G. D. W. de Wijs*, predikant te Jisp; van de hervormde gemeente van Kortenhof, onder de classis van Amsterdam, op *C. L. Klein*, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Utrecht; van de hervormde gemeente van Hoorn, onder de classis van dien naam, op *K. S. Adama van Scheltema*, predikant te Colijnsplaat; van de evangelisch-luthersche gemeente te Leiden, op *J. E. Inckel*, predikant te Culemborg.

Uit eene door den Minister voor de Zaken der Hervormde Eeredienst enz. aangebodene nominatie, tot vervulling van eene der predikantsplaatsen bij de hervormde gemeente van Assen, zijnde eene koninklijke collatie, heeft Zijne Majesteit bij besluit van den 2 October 1845, no. 13, benoemd, den heer *A. H. Pareau*, th. dr. en predikant te Monnikendam.

— Z. K. H. de Prins *van Oranje* is gisteren avond, uit Stuttgardt in deze residentie teruggekeerd. Z. K. H. had Hoogstdeszelfs Gemalin en de Kinderen, derwaarts vergezeld.

— Men leest in den *Courrier Français:* »Onze beroemde zeeschilder *Eugène Isabey*, vertrekt den 10 dezer naar Holland. Hij vergezelt den heer *de Nieuwerkerken*, om het fraaije standbeeld van *Willem den Zwijger*, hetwelk geheel Parijs op het groot vierkant van de Champs-Elysées heeft bezigtigd, op deszelfs voetstuk te plaatsen."

Van den 11den. Z. M. de Koning heeft zich gisteren morgen, uit deze residentie, weder naar Tilburg begeven.

— De minister van financiën heeft bekend gemaakt, dat krachtens 's Konings besluit van den 6 dezer (*Staatsblad no,* 56), met den 1 November 1845 aflosbaar zijn de schuldbekentenissen ten laste van het voormalig Amortisatie-syndicaat, rentende 4½ ten honderd, waarvan de nummers zijn begrepen in de *vijf en twintig* aan de beurt liggende Reeksen, welke bij de algemeene loting op den 31 Maart 1845 zijn uitgetrokken, en dat op die schuldbekentenissen na den 31 October 1845 geene rente meer verschuldigd is; zijnde die Reeksen en nommers, naar de orde, waarin dezelve bij de gezegde loting zijn uitgetrokken, de volgende:

reeks.	*bevattende de nommers.*		*reeks.*	*bevattende de nommers.*	
283.	89533 tot en met	89879	109.	34465 tot en met	34786
200.	63089 ———	63344	170.	53319 ———	53618
23.	7066 ———	7369	212.	66713 ———	66981
5.	1336 ———	1650	285.	90187 ———	90459
273.	86138 ———	86428	207.	65209 ———	65513
279.	88208 ———	88514	348.	109753 ———	110040
244.	76963 ———	77305	311.	98450 ———	98725
267.	84246 ———	84546	99.	31111 ———	31425
347.	109462 ———	109752	106.	33491 ———	33832
292.	92382 ———	92721	14.	4174 ———	4463
195.	61568 ———	61872	42.	13002 ———	13323
134.	42357 ———	42665	57.	17783 ———	18155
721.	85518 ———	85841			

De houders van de voormelde schuldbekentenissen worden mitsdien bij deze opgeroepen, om die stukken, vergezeld van alle nog onverschenen coupons, waarvan de eerste verschijnt den eersten April 1846, ter aflossing aan te bieden ten kantore van den Staatsraad, Agent van het ministerie van financiën te Amsterdam; zullende tot die aflossing, onder bijbetaling van ééne maand rente, worden gevaceerd van af Zaturdag den 1 November aanstaande.

— Naar men verneemt is thans het nieuwe opstel van het eerste boek van het Wetboek van Strafregt, bij den Raad van State in overweging; zoodat de aanbieding van hetzelve in de aanstaande zitting der Kamers kan te gemoet gezien worden.

GRONINGEN, *den 9 October.* De jaarlijksche overdragt van het Rectoraat der Hoogeschool alhier had heden, bij gelegenheid der viering van haar tweehonderd-eenendertigjarig bestaan, plaats. De Rector-Magnificus, de hoogleeraar *H. Nienhuis*, droeg het Rectoraat over aan den hoogleeraar *A. A. Sebastian*, door Z. Maj. voor het volgend akademiejaar tot Rector-Magnificus benoemd, en hield bij deze gelegenheid zijne aangekondigde redevoering: *de justa ac prudenti legum, quibus utimur, civilium aestimatione;* dat is: *over het regtvaardig en gepast beoordeelen onzer burgerlijke wetgeving.*

Tot secretaris van den Senaat is voor het jaar 1845—1846 gekozen de hoogleeraar *F. Z. Ermerins.*

Door de heeren studenten wordt heden avond eene serenade bij fakkellicht gehouden.

— Gisteren is aan onze Hoogeschool tot doctor in de beide regten bevorderd de heer *V. Heringa Star Lichtenvoort*, van Leeuwarden, na het verdedigen van eenige *quaestiones juris inaugurales.*

LEEUWARDEN, *den 13 October.* Op Vrijdag 11. heeft alhier op het Gouvernementshuis de publieke aanbesteding plaats gehad van de doorgraving van den Stadswal, ter volkomene afsluiting van het Huis van Opsluiting en Tuchtiging en het wegruimen der huizen van de Dienaarstrans enz., waarvan aannemer is geworden *Sjoerd Sijbrands de Heer*, alhier, voor de som van *f* 500.

— In het *Journal de la Haye* vindt men, uit de *Federal Genevois* van den 27 September, een' zeer belangrijken brief van den heer *Bungener*, te Genève, aan den heer *E. Sue*, schrijver van den zoo algemeen gelezen roman *le Juif Errant*, overgenomen. Ieder, die weet, dat *Bungener* protestantsch leeraar is, en zijn uitmuntend boek, *Eene preek onder Lodewijk XIV* getiteld, kent, zal gereedelijk inzien, dat zijne pen, waar hij die tegen sommige grondstellingen van *Sue* rigt, niet door vooringenomenheid met de Orde bestuurd wordt, welke door dezen zoo hevig wordt bestreden. Maar hij toont in dezen brief zoowel het onuitvoerlijke der toepassing van *Sue's* stelsel van fabrijkarbeid aan, als den schadelijken invloed, dien het opwerpen van zoodanige plannen kan uitoefenen. En vervolgens toetst hij de gevoelens, welke in vele plaatsen van genoemd talentvol werk wegens de zedelijkheid, het huwelijk, de familiebetrekkingen en de godsdienst doorstralen, op eene wel afkeurende, maar bezadigde, krachtige en overtuigende wijze, zoodat de lezing van dezen brief grootelijks aanbeveling verdient.

Leeuwarden, *den 9 October.*

Heden hield het Friesch Genootschap van Geschied- Oudheid- en Taalkunde zijne twee en vijftigste vergadering. Bij die gelegenheid heeft de Heer J. van Leeuwen eene redevoering gehouden, tot onderwerp hebbende: *eene vergelijkende beschouwing van het leven en karakter der Raadpensionarissen* Johan de Wit *en* Caspar Fagel. Tot gewoon lid is aangenomen de Heer Mr. C. Bergsma, Grietman van Idaarderadeel. Onder de ter vergadering ingediende rapporten en voorstellen was er een van de Heeren W. Eekhoff en J. J. Bruinsma, betreffende eene ingraving, gedaan in eene *terp* nabij *Wirdum*. Uit de verschijnselen bij deze ingraving waargenomen, bleek het, dat deze terp uit opgeworpen aarde bestaat, en zeer waarschijnlijk gediend heeft tot eene woon- en begraafplaats in het heidensche tijdperk. De berigtgevers waren daardoor versterkt in hun gevoelen omtrent de belangrijkheid van een naauwkeurig onderzoek van de zoo menigvuldige terpen in deze provincie, ten einde derzelver oorsprong en bestemming uit te vorschen. Daarvoor zagen zij mede bewijzen in de voorwerpen en overblijfselen, welke bij opgravingen in terpen te *Kimswerd* en *Pingjum* gevonden waren, volgens berigten ingezonden door den Heer N. van Veen, te Harlingen. Zij vestigden daarom de aandacht van het Genootschap op de bevordering van soortgelijke ontgravingen. Het Genootschap instemmende met deze bedoeling, heeft besloten, alle grondbezitters en landbouwers uit te noodigen, om op alles, wat bij vergraving van terpen voorkomt, acht te geven en berigten diens aangaande aan de Heeren W. Eekhoff en J. J. Bruinsma, te *Leeuwarden*, als werkende Leden der Tweede Afdeeling des Genootschaps, te willen doen toekomen. — Bij de mededeeling van deze opgave zij hier de opmerking gevoegd, dat het van het hoogste belang is, terstond tot in het hart der terp door te dringen, hetzij door een vierkant gat te graven op het hoogste punt, hetzij door eene kruiswijze insnijding te maken door de geheele terp. Beide deze wijzen van ingraving leggen alle de aardlagen, waaruit de terp bestaat, bloot voor eene betere beoordeeling, als waartoe het enkel afgraven van de buitenkorst of het lagere gedeelte der terp in staat stelt.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART te HARLINGEN.

Binnengekomen: Den 5 October het schoenerschip *Monarch*, kapt. Jos. Manning, van Londen; het kofschip *Arendina*, kapt. J. K. Brouwer, van Christiaansand. — Den 9 dito de kofschepen *Egbertus*, kapt. K. H. Bakker en *de Houthandel*, kapt. H. D. de Grooth, beide van Christiaansand; het schoenerschip *Fame*, kapt. W. Barfield, van Londen. — Den 10 dito het kofschip *Jacoba Hazewinkel*, kapt. J. G. Boon, van Memel.

Uitgezeild: Den 6 October het tjalkschip *Wilhelmina Hendrika*, kapt. J. G. Munneke, naar Schotland. — Den 9 dito de schoonerschepen *Friends*, kapt. W. Cousins en *Flora*, kapt. John Manning, beide naar Londen. — Den 10 dito het kofschip *Dina*, kapt. J. W. Scheeve, naar Londen.

De Commissie tot ontvangst van giften voor de behoeftige Weduwen en Weezen, nagelaten door de, met het veerschip van *G. K. Kleijn*, op den 14 Augustus 1840, verongelukte Amelander Zeelieden, is verpligt bij deze te berigten, dat de ontvangene giften, welke met de renten der belegde gelden hebben bedragen — zonder inbegrip evenwel van die giften welke ten behoeve dezer Weduwen en Weezen mogen zijn overgemaakt aan het destijds lid der Commissie, den Heer *J. H. Costers*, Predikant bij de waterlandsche Doopsgezinde Gemeente op Ameland — de somma van *f* 1668,16½, — thans aan de regthebbenden zijn uitgekeerd, weshalve zij op heden hare taak geëindigd, finale rekening en verantwoording gedaan en dezelve bij de archiven der Gemeente gedeponeerd heeft, elken gever de gelegenheid latende, dezelve na te zien. Zij neemt deze gelegenheid te baat nogmaals haren hartelijken dank te herhalen aan de milde gevers, die haar tot eene zoo langdurige bedeeling hebben in staat gesteld, terwijl zij er met innig genoegen kan bijvoegen, dat nu bijna allen weder, zonder onderstand, in derzelver behoeften kunnen voorzien. Zij kan eindelijk niet nalaten den Heere Redacteur der Leeuwarder Courant haren dank te betuigen voor het gratis plaatsen harer advertentiën, waardoor deze hare pogingen nog meer heeft willen schragen.

Ameland, den 8 October 1845.

De nu ontbondene Commissie voornoemd,
Van HEECKEREN, *Grietman.*
J. SCHELTEMA, *Assessor.*
J. ROORDA, *Predikant*

Belanghebbenden worden bij deze uitgenoodigd tot bijwoning van de gewone Najaars-Vergadering der Commissie van Landbouw in Vriesland, welke gehouden zal worden op Woensdag den 15 dezer e. k., des avonds ten *zes* ure, en volgende dagen, ten huize van den Heer *van der Wielen*, in de Sacramentstraat te Leeuwarden.

Wordende tevens een ieder, welke vermeenen mogt eenig voorstel te hebben in het belang van Landbouw of Veeteelt, uitgenoodigd, hetzelve vóór den dag der Vergadering *schriftelijk* in te zenden, bij den Secretaris der Commissie te Cornjum.

Namens de Commissie voornoemd,
W. T. KONING, *Secretaris.*

Ter voldoening aan art. 498 van het Burgerlijk Wetboek, wordt bij deze door den Officier bij de Arrondissements-Regtbank te Leeuwarden, bekend gemaakt, dat de personen van JAN HEINS VLASTRA en WIJTSKE TEIJES HUMALDA, voorheen wonende te Leeuwarden, doch sedert geruimen tijd verpleegd in het Geneeskundig Gesticht voor Krankzinnigen te Deventer, bij Vonnissen der voormelde Regtbank van heden, onder Curatele zijn gesteld.

Leeuwarden, den 7 October 1845.

De Officier voornoemd,
A. IJPEIJ.

Théatre Français de Leeuwarde.

AVEC PERMISSION des AUTORITÉS.

Mr. GUSTAVE LAMBOUR, Artiste du Théatre de Vaudeville de Paris, Directeur de la Troupe Dramatique Française, a l'honneur d'informer le Public qu'il donnera pendant cet hiver des représentations dramatiques, Comédies et Vaudevilles.

Persuadé que les Artistes ne négligeront rien pour plaire au public et mériter les suffrages des amateurs qui voudront bien les honorer de leur présence, il ose espérer trouver dans cette ville comme ailleurs les encouragements et la bienveillance indispensables pour faire réussir son entreprise.

L'affiche du Jour fera connaitre le répertoire, et le personnel de la Troupe.

Les débuts auront lieu du 1e. au 15 Novembre.

ZEEVAARTKUNDE.

Commissarissen van de School voor Wis- en Zeevaartkunde, gevestigd te *Harlingen*, brengen ter kennis van het algemeen;

Dat de heropening der School op Maandag den 3 November dezes jaars zal plaats hebben, en dat op dezelve ***kosteloos*** onderwijs zal gegeven worden in de WIS- en ZEEVAARTKUNDE en ENGELSCHE TAAL, aan jongelieden die voor den Zeemansstand worden opgeleid.

Om tot dat onderwijs te worden toegelaten wordt vereischt:

Ouderdom niet beneden de veertien jaren.

Bewijs van goed gedrag van het Bestuur der woonplaats van den leerling.

Een af te leggen examen in het lezen, schrijven en rekenen

Zij die verlangen van deze instelling gebruik te maken, zullen zich moeten aanmelden bij Commissarissen, Maandags, Donderdags en Zaturdags, des morgens van 10 tot 12 ure, aan het Schoollocaal bij de Havenpoort.

Harlingen,
den 8 October 1845.

Commissarissen voornoemd,
D. KRAIJER.
A. HARMENS.
IJ. RODENHUIS Pzn

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

De Directie, bemerkende, dat nog sommige houders van, ingevolge de aankondiging van den 28 Junij 1844, met 1°. Januarij ll. aflosbaar gestelde Schuldbekentenissen, uit de daarbij vermelde Leeningen van *f* 10 en *f* 13 millioenen, voortgevloeid, die stukken nog niet ter aflossing hebben aangeboden, en dat intusschen Coupons dier Schuldbekentenissen worden in omloop gebragt, waarop geene of slechts gedeeltelijke rente verschuldigd is, — brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat, bij de inlevering der gedachte Schuldbekentenissen tot die aflossing, zal moeten worden bijbetaald, of wel bij die aflossing zal worden ingehouden het bedrag der ontbrekende Coupons, welke na de aflosbaarstelling verschenen en in omloop gebragt mogten zijn; terwijl de houders van zoodanige Coupons, bij deze worden verwittigd, dat de betaling derzelve uitsluitend ten Kantore der Directie zal plaats hebben, en alleenlijk van die Coupons, waarvan de Schuldbekentenissen waartoe ze behooren, bereids zijn afgelost.

Amsterdam,
den 26 September 1845.

VAN DER OUDERMEULEN, *Pr*
T. SCHUURMAN, *D. F. S.*

Getrouwd te Woldendorp, den 7 October 1845.

J. CANNEGIETER,
Predikant te Foudgum en Raard, en
B. BROESE.

Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:
Leeuwarden,
den 11 October 1845.

S. MOLENAAR, en
W. VAN DER LAAN.

*** Mijne geliefde Echtgenoote GRIETJE S. POSTMA, beviel heden door Gods goedheid van eenen welgeschapen ZOON.

Woudsend, den 1 October 1845. L. P. OPPEDIJK.

Eenige kennisgeving.

SNEEK, den 6 October 1845. Heden beviel zeer voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON TITIA PIJTTERSEN, geliefde Echtgenoot van

H. VAN STEENWIJK.

BOLSWARD, den 11 October 1845. Heden beviel van eenen welgeschapen ZOON W. VAN KLAVEREN, geliefde Echtgenoot van

Eenige kennisgeving. T. F. ALBADA JELGERSMA.

*** Heden werd mijn hart op het diepst bedroefd, daar het den Heer behaagde mijne waarde Vrouw MARIJ IJKES IJKEMA, in den ouderdom van bijna 64 en eene Echtvereeniging van 48 jaren door den dood van mijne zijde weg te nemen. Met smart aanschouw ik de Overledene, die mij, ook in mijne hooge jaren nog zoo onmisbaar was, maar wensch Gode te zwijgen, wiens doen altijd aanbiddelijk is.

Allingawier, den 9 October 1845. JAKOB HOTSES RUSTICUS.

Eenige kennisgeving aan Familie en Bekenden.

*** Na een kort doch pijnlijk lijden van slechts eenen dag, werd mij heden morgen, mijne geliefde jongste Dochter EVERHARDINA, circa 22 jaren bereikt hebbende, door den dood ontrukt. — Haar leven en wandel, doet, tot leeniging der diepe droefheid, van mij, mijne nog eenige Dochter en behuwd Zoon, ons op een verblijdend wederzien hopen.

Leeuwarden, den 9 October 1845. Weduwe M. NAUTA, geb. ZIJLSTRA.

De Prijs der BOTER te *Leeuwarden*, den 10 October 1845, *f* 32,00 à *f* 35,00. KAAS *f* 18,00 à *f* 21,50.

BOTERPRIJZEN, bedongen door het *FRIESCH GENOOTSCHAP van Proefondervindelijken Landbouw:*

LEEUWARDEN, Vrijdag den 10 October 1845, *f* 34,50 à *f* 35,00.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 11 *October* 1845.

NEDERLAND.			Gebl.	
Werk. Schuld 2½ pCt.	61¼	61¾	61½
Dito dito .. 3 »	74⅝	75	
Dito dito ... 4 »	97½	98	97¾
Amort.-Synd. 4½ »	99¾	100	
Dito dito. . 3½ »			
Handel-Maats. 4½ »	162¾	163¼	163
O. I. Leening 4 »	97½	98	97¾
BELGIE.			
bij Banc. Belge. 2½ pct.			
d° *R.* en Volksv. 2½ »			
SPANJE.			
L.b. *Ard.* van 85 £ 5 pCt.			
Dito onbep. Stuk. 5 »	20½	21	
Dito. .... 3 »	39	39½	39¼
Ardoin Coupon.. ..			

PORTUGAL.			
Neg. te Londen 3 pCt.	63	63¼	63⅛
Binnenl.... . 5 »			
RUSLAND.			
1798, 1816.... 5 pCt.	107¼	107¾	107½
1828, 1829.... 5 »	106½	106¾	106⅝
Dito bij *Hope.* 4 »	93	93¼	93⅛
Dito bij *Stiegl.* 4 »	91½	91¾	91⅝
AMERIKA.			
Oblig .... . 6 pCt.			
Bank-Actien.			
OOSTENRIJK.			
Metaliek....... 2½ pCt.			
W. B. bij *G. & Co.* 5 »			
BRAZILIE.			
Obl. te Londen 5 pCt.			

Bl. Grieken onbep. stukken 9, ½, ¼.

4 en 3 pcts. binnenlandsche fondsen zijn williger geweest, de overige prijshoudend; Handelmaatschappij zonder verschil; Rijn-Spoorweg iets flaauwer.

Spaansche fondsen zijn prijshoudend geweest; Portugal iets beter; Grieken lager; overigens geen verschil.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN BARRADEEL, noodigen uit, de genen welke zouden willen dingen naar den vacanten Post van SCHOOLONDERWIJZER *te Tzummarum*, om zich ten dien einde schriftelijk en vrachtvrij bij hen Grietman en Assessoren aan te melden vóór den 24 dezer maand, met inzending van de vereischte stukken, als: 1°. acte van algemeene toelating als Onderwijzer van den tweeden rang, 2°. attesten van goed zedelijk gedrag, 3°. door tusschenkomst van het Plaatselijk Bestuur te bekomen, bewijs van voldoening aan de wet op de Militie, en 4°. door den betrokken Schoolopziener afgegeven attest van practische bekwaamheid en geschiktheid.

De voordeelen aan dezen Post verbonden, bestaan in: 1°. Het gebruik of de huurpenningen van 2 bunder en omtrent 60 roede Bouwland, in 1845 voor 7 jaren verhuurd voor *f* 95 'sjaars, 2°. het Hooi van twee stukjes Weidland, gerekend op *f* 18 in het jaar, 3°. eene provisionele jaarlijksche toelage uit de Grietenijkas van *f* 100, en 4°. de Schoolgelden van de leerlingen der dagschool, tegenwoordig nagenoeg 100 bedragende, die ieder 30 Cents in de 3 maanden betalen, komende de Schoolgelden van de avondschool in den winter gehouden wordende, ten voordeele van den Ondermeester.

Ingeval de Onderwijzer bovendien benoemd of geroepen mogt worden tot de vervulling der thans mede vacante bedieningen van Koster en Organist bij de Hervormde Gemeente, van oppasser van het Uurwerk in den Kerktoren, Schrijver bij de Kerkvoogdij, enz., Boekhouder der Armvoogdij, Ontvanger der Plaatselijke Belastingen, enz., zoude zijn inkomen, in alles te zamen (behalve vrije Woning, aan het Koster-ambt verbonden) tot *f* 600 'sjaars kunnen klimmen, en bij ophouden van een thans verleend Pensioen, nog met *f* 75 verhoogd worden. — Wordende door deze opgave, voor zoo veel noodig, verbeterd die in de nieuwe bijdragen gedaan.

Daar men dezen Onderwijzers Post gaarne zoude vervuld zien door iemand, welke reeds eenigen tijd als Hoofd-Onderwijzer is geplaatst geweest, worden de zoodanigen in het bijzonder uitgenoodigd, om zich als Sollicitanten aan te geven.

Van de tijd en de plaats van het te houden vergelijkend Examen, zal nadere opgave worden gedaan.

Grietman en Assessoren van Barradeel,
H. B. VAN DER HAER.

Sexbierum,
den 8 October 1845.

Ter ordonnantie van dezelven,
E. J. ALTA.

MR. C. WIERSMA, Notaris te Leeuwarden, zal, op Woensdag den 22 October 1845, des namiddags ten 2 ure, ten huize van *W. R. de Jong*, Kastelein te Boxum, voor den tijd van 5 jaren, publiek presenteren te verhuren:

Ruim 20 bunder best GREIDLAND, behoorende aan de Kerk aldaar, thans bij onderscheidene huurders in gebruik.

Conditiën te vernemen ten Kantore van den Notaris, alsmede bij K. FABER, te Marssum.

De Notaris G. W. POSTHUMA, te Dockum, zal, op Dingsdag den 21 October 1845, 's avonds ten 7 ure, ten Herberge van *R. Vennema*, aldaar, provisioneel, bij strijk- en verhooggeld presenteren te verkoopen:

1. Eene HUIZINGE en ERF met AANBEHOOREN, staande en gelegen te Dockum, wijk A, no. 128, door wijlen *Johs. Beekmans* bewoond geweest.
2. Eene HUIZINGE, in de Gasthuisstraat aldaar, wijk A, no. 50, door *IJpe Cupery* bewoond.
3. Eene HUIZINGE en SCHUUR, op de Oranjewal aldaar, wijk A, no. 87*a*, door *Menkes Potter* bewoond.
4. Eene SCHUUR of PAKHUIS, met WONING, aan het Kerkhof aldaar, wijk A, no. 87*b*, door *Pieter Mook* bewoond.

Het 1ste perceel den 12 November en de 3 laatste perceelen den 12 Mei e. k. te aanvaarden.

Alles toebehoorende aan de Erven *Johs. Beekmans* en *Dieuke van IJssel*, in tijden Echtelieden te Dockum.

Men zal op Woensdag den 22 October 1845, des namiddags ten drie ure, in de Herberg bij *Eeltje D. Kortrijk*, te Oosterwierum, tegen gereede betaling presenteren te verkoopen:

22 à 24 Schar DONG, liggende zeer geschikt aan het Vaarwater op de Hieminge van de Plaats aldaar bij de Weduwe *Smeding* bewoond, en zulks in perceelen.

MR. H. P. WICHERS, Notaris te *Leek*, en Mr. J. D. TRESLING, Notaris te *Scharmer*, gedenken, op Donderdag den 6 November 1845, des middags ten 12 ure, in het GEMEENTEHUIS te *Leek*, publiek, op AFBRAAK, te veilen en te verkoopen:

Een GEDEELTE van den HUIZE ***DE NIENOORD***, staande onder *Midwolde*, bij *de Leek*, en zulks in drie perceelen.

De gegadigden kunnen aanwijs in loco bekomen den 3, 4 en 5 November, van af des voormiddags ten 9 ure tot des namiddags ten 3 ure, en zullen de Conditiën van verkoop acht dagen bevorens ter lezing liggen ten Kantore van opgemelde Notarissen en ten huize van verkoop.

Al diegenen welke iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan wijlen JANKE HENDRIKS COOPS, Weduwe HENDRIK DOUWES VAN DAM, in leven Veenbaas te Gorredijk, worden verzocht daarvan opgave te doen vóór den laatsten dezer maand October, aan H. H. VAN DAM, te Gorredijk.

Diegenen welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den nagelaten Boedel van wijlen den Wel Eerwaarden Heer J. KIERS, in leven Emeritus Predikant, laatst woonachtig te Dockum en aldaar overleden, worden verzocht daarvan opgave of betaling te doen vóór den eersten November e. k. aan den Mede-Executeur H. J. ANDREÆ aldaar.

Al wie iets verschuldigd is aan, of te vorderen heeft van de onder het voorregt van boedelbeschrijving aanvaarde nalatenschap van wijlen MEINE JANS KLIJNSMA, in leven Kleedermaker, gewoond hebbende en op den 30 Mei 1845 onder Echten overleden, gelieve daarvan franco opgave of betaling te doen ten Kantore van den Notaris WAUBERT DE PUISEAU, in de Lemmer, vóór den 15 November 1845.

Onderwijs in het BURGERLIJKE- EN WATERBOUWKUNDIG TEEKENEN bij den Ondergeteekende, ten zijnen huize, welke zich mede recommandeert in het maken van BESTEKKEN en TEEKENINGEN.

P. J. VAN DER WAL, *Adjunct-Onderwijzer der Stads Bouwkundige Teekenschool te Leeuwarden.*

De Ondergeteekende zich als MUZIJKMEESTER ter dezer stede gevestigd hebbende, heeft de eer, tot het geven van LESSEN zich aan het kunstminnend Publiek aan te bevelen.

Leeuwarden, den 9 October 1845. N. WEDEMEIJER.

De Ondergeteekende Muzijkmeester, voornemens zijnde zich als zoodanig te Sneek te vestigen, neemt door deze de vrijheid, zich bij zijne geeerde Stadgenooten aan te bevelen tot het geven van LESSEN in de TOON- en ZANGKUNDE in het algemeen, en wel bijzonder op de Piano en Viool; — ook biedt hij zijne dienst aan tot het stemmen van Piano's; belovende zoo wat het onderwijs als beleefde behandeling betreffen, te zullen zorgen, dat men daarover tevreden zal zijn.

G. M. VAN STELLINGWERFF.

Aan de Veehouders.

De Ondergeteekende Veearts der 1ste Klasse, afkomstig van 's Rijks Vee-Artsenijschool te Utrecht, door Zijne Excellentie den Heere Minister van Binnenlandsche Zaken, de stad Dokkum als standplaats aangewezen zijnde, geeft daarvan de Veehouders van die stad en de omliggende plaatsen bij deze kennis, ten einde des verkiezende van zijne hulp gebruik te kunnen maken; wonende in de Breedstraat, letter A, no. 33.

J. L. HOEGEN.

PELTERIJEN,

UITGEPAKT IN DEN *WIJNBERG*, OP DEN WIRDUMERDIJK.

Op uitnoodiging hunner geachte begunstigers ter dezer stede en omstreken, zijn de Ondergeteekenden gearriveerd met een uitgezocht fraai assortiment PELTERIJEN. Aangezien het verblijf, zoo als vroeger jaren, zich slechts tot enkele dagen bepaalt, zoo worden deze Goederen op de eerste aanvrage tot de minstmogelijke doch vaste prijzen afgegeven. Zij noodigen dus hunne geachte begunstigers in het bijzonder, en het geeerde Publiek in het algemeen beleefdelijk uit, om zoo spoedig mogelijk van deze gelegenheid te profiteren.

Leeuwarden,
den 13 October 1845.

JOH. MAIJER & COMP.,
van Amsterdam.

Billartpartij te Heeg,

op Woensdag den 15 October e. k., ten huize van den Logementhouder J. GAASTRA, aldaar.

PRIJS *een fraaije ZILVEREN SOEPLEPEL,*
PREMIE *twee zeer netbewerkte ZILVEREN SUIKERSTROOIJERS.*

Aangifte 's morgens ten elf ure.

Op een Landgoed in de nabijheid van Leeuwarden wordt, op zeer aannemelijke voorwaarden, bij eenen eenigen, vijftienjarigen Zoon gevraagd: Een GOUVERNEUR, Nederlander van geboorte, van de Protestantsche belijdenis, bekwaam en geschikt tot het geven van voortgezet onderwijs in hetgeen ter voorbereiding voor de academische lessen gevorderd wordt, alsmede in die talen en wetenschappen, welke tot eene beschaafde opvoeding behooren. Adres met gefrankeerde brieven onder de letters S. K. O. bij den Heer G. T. N. SURINGAR, Boekhandelaar te Leeuwarden.

Een KOEK- en BANKETBAKKERSKNECHT die geheel of ten deele zijn werk verstaat, kan dadelijk geplaatst worden bij A. H. AGES, te Sneek. Brieven franco.

Een JONGELING van de Israëlitische Godsdienst, werkzaam willende wezen bij het BAKKEN, kan informatie bekomen bij HK. LOUWHOFF, Gestkooper te Leeuwarden. Brieven franco.

Wie een BUL vermist, kan dezelve, tegen bewijs van eigendom en betaling der kosten, terugbekomen bij DOUWE J. ALGERA, onder Lekkum.

******* De Boekverkooper F. WILKENS, te *Groningen*, heeft uitgegeven en alom verzonden:

HET ORGEL EN DESZELFS ZAMENSTEL.

Systematisch Handboek voor Organisten, Schoolonderwijzers, Beoefenaars der Muzijk, enz.; alsmede voor Kerkmeesters en Liefhebbers van het Orgel en Orgelspel; door *J. J. SEIDEL*, Organist aan de St. Christophorikerk te *Breslau*. Met elf uitslaande Platen. Naar den tweeden, verbeterden en zeer vermeerderden druk uit het Hoogduitsch vertaald, en vermeerderd door *S. MEIJER*, Organist bij de Waalsche Gemeente te *Groningen*. *f* 4,25.

Dom. *H. F. T. FOCKENS*, VERTOOGEN, SCHETSEN *en* TAFEREELEN, van Godsdienstigen en gemengden inhoud. *f* 1,50.

LOTEN voor de 197ste Koninklijke Nederlandsche Loterij, waarvan de trekking der eerste Klasse begint op Maandag den 20 dezer, zijn dagelijks te bekomen bij den Ondergeteekende, die zich ten vriendelijksten recommandeert, en bij wien het KONTRABOEK ter inzage ligt.

P. DE VRIES Pz.,
bij het Stadshuis, letter G, no. 54, te Leeuwarden.

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.